

UYGULAMADA KARŞILAŞTIRMALI ÜSTÜNLÜKLER *

G.D.A. MACDOUGALL

Çeviren :
Öğ. Gr. Dr. S. Rıdvan KARLUK

Mr. L. Rostas'ın İngiliz ve Amerikan sanayilerinin prodüktivite-leri konusundaki çalışması, karşılaştırmalı maliyetler teorisinin bazı yönlerden test edilmesini mümkün kılmıştır. Bu teoriye göre, iki ülke varsayımı altında, her ülke (i) diğerine göre kendi prodüktivite oranı (ii) diğerine göre kendi parasal ücret oranı yüksek olan malları ihraç edecektir. Savaştan önce Amerikan imalat sanayiinde haftalık ücretler, yaklaşık olarak İngiltere'dekinin iki katıdır ve Amerika'da işçi başına hasılanın İngiltere'ye göre iki kat-tan daha fazla olduğu durumlarda ABD, ihracat pazarının büyük bir kısmına sahiptir. Produktivitenin iki kattan daha az olduğu mallarda ise pazarın büyük kısmı, İngiltere tarafından ele geçirilmiştir. Bu durum, aşağıdaki tablo yardımıyla kolaylıkla gösterilebilir. Ele alınan 25 üründen 20 tanesi (değerin yüzde 97 sini meydana getirir), genel kurala uygundur. Geriye kalan beş ürünün iki-

(*) G.D.A. MacDougall, «Comparative Advantage in Practise», *Readings in Economics*, ed. Paul A. Samuelson, Robert L. Bishop, John R. Coleman, McGraw-Hill, New—York, 1958 içinde s. 316—318. Bu yazı *Readings'e*, «Some Practical Illustrations and Applications of the Theory of Comparative Costs», UNESCO International Social Science Bulletin, Spring, 1951, s. 59—64'den alınmıştır.

sinde, eğer değişik bir tip prodüktivite ölçütü seçilmiş olsa idi, bunlarda istisna olacaktı.

Ders kitaplarındaki örneklerde her iki ülkenin ihracatlarının büyük bir kısmının taraflara yöneldiği belirtilirken, İngiltere ve ABD'nin 1937 yılındaki ihracatlarının büyük bir kısmı üçüncü ülkelere gitmiştir. Acaba bu neden böyle olmuştur? Bu gelişimden sonra, ulaşım masrafları ile dahili rakip üreticilerin bulunduğu yabancı pazarlarda mal satmanın birçok güçlüğü biryana bırakılsa bile, tarifelerin ticarete yeterli bir engel olduğuna ilişkin görüşler hakkında küçük bir şüphe uyanmıştır. Meselâ ABD'de dokuma ve pamuk ipliğinde prodüktivitenin, İngiltere'den 1.5 defa daha fazla olduğu tahmin edilmektedir. Böylece değerin emek teorisi ve Amerika'da ücretlerin İngiltere'nin iki katı olduğu varsayımı altında, İngiltere'nin pamuk ürünleri fiyatlarının dünya pazarlarında Amerikan fiyatlarının dörtte üçü olabileceği öne sürülebilir.

Fakat ABD'leri tarifesinin yaklaşık yüzde 33 olduğundan bu yana, İngiltere'nin pamuk ürünleri, Amerikan pazarlarında gümrük tarifesi ödendikten sonra en az Amerikan ürünleri kadar pahalı olmuştur. Böylece tarife, kesin olarak İngiltere'nin pamuk ürünlerindeki karşılaştırmalı üstünlüğünü üretim masraflarını ihmal etmemize rağmen dengelemiştir.

Amerikan tarifesi, İngiltere'nin çimento ve kok kömürü gibi ulaşım maliyetlerinin oldukça yüksek olduğu mallar ve ayakkabı dışında karşılaştırmalı üstünlüğü olduğu her maldaki üstünlüğünü tamamen ortadan kaldırmıştır. Genel olarak Amerikan tarifesinin, İngiltere'nin diğerlerine göre daha fazla karşılaştırmalı üstünlüğü olduğu mallardaki ürünlerde çok daha yüksek olması, gerçekten önemli bir konudur.

ABD ve İngiltere'nin Savaş Öncesi Prodüktivite ve İhracat Miktarları

(1937)

ABD'de işçi başına hasılanın İngiltere'dekinden 1.4 defadan daha az olduğu :

Yünlü ve yün ipliği	İngiltere'nin İhr.	250 defa ABD'nin İhr.		
Margarin	—	32	—	—
Erkek ve çocuk yün elbisesi	—	23	—	—
Çimento	—	11	—	—

ABD'de işçi başına hasılanın İngiltere'nin 1.4 ile 2'defada olduğu :

Bira	İngiltere'nin İhr.	18 defa ABD İhr.		
Rayon	—	11	—	—
Pamuk ürünleri	—	9	—	—
Rayon dokuma	—	5	—	—

ABD'de işçi başına hasılanın İngiltere'nin 1.4 ile 2 defada olduğu :

Kok	İngiltere'nin İhr.	5 defa ABD İhr.		
Deri ayakkabı	—	4	—	—
Mensucat	—	3	—	—
Muşamba	—	3	—	—
Sigara	—	2	—	—

ABD'de işçi başına hasılanın İngiltere'dekinden iki defa daha fazla olduğu :

Kağıt	ABD İhr.	Aynı	İngiltere'nin İhr.	
Makine	—	1 1/2	defa	—
Teneke kutu	—	3	—	—
Cam muhafazalar	—	3 1/2	—	—
Motorlu araç	—	4	—	—
Pig demir	—	5	—	—
Radyo ve valf	—	8	—	—

İstisnalar (ABD'de fert başına hasılanın İngiltere'den iki kat daha fazla olduğu fakat İngiltere'nin ihracatının ABD'ni geçtiği dallar)

Elektrik ampulleri, otomobil lastiği, sabun, bisküit, kibrit.

Listede mevcut bulunan birçok malda İngiliz tarifeleri, Amerikan tarifelerinden daha düşüktür. Amerika'nın karşılaştırmalı üstünlüğü, tam olarak sadece kağıt ve cam muhafazalarda İngiliz tarifeleri tarafından ortadan kaldırılmıştır. İngiltere'nin ABD'den yapmış olduğu bu malların ithalatı, toplam tüketim içinde ihmal edilebilir ölçüdedir. İngiliz tarifesi, ABD'nin makine, motorlu araçlar, radyo ve valf, pig demir ve teneke kutudaki üstünlüğünü gidermede başarısızdır. Bu malların hepsinde, fakat özellikle teneke kutuda istifleme zorluklarından dolayı ulaştırma maliyetlerinin yüksek olması, İngiltere'nin ABD'den ithalatının önemli fakat hâlâ iç tüketimin küçük bir bölümünü meydana getirmesine neden olmuştur. Rakamla ifade edilirse, yüzde 2.5 ithalat, tüketimin yüzde 8'ni karşılamaktadır. Muhtemelen bunun daha fazla olmaması, kısmen ulaştırma maliyetleri ile açıklanabilir. Tarifeden sonra geriye kalan marj, makine ve motorlu araçlar ve ulaştırma maliyetlerinin yüksek olduğu pig demirde küçüktür. ABD'leri tarifesine göre İngiliz tarifesinin daha mutedil bir seviyesi, 1937 yılında, ABD'nin imalat ürünleri ihracatının yüzde 9'unun İngiltere'de satıldığı gerçeğini açıklamakta yardımcı olabilir.